

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Test 1

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Vörösmarty Mihály: Tükör

*Tarka kendőd lobogása
Lelkem édes mulatása;
Csakhogy hajh a kendő alatt
Hamis a szív, mely kopogat.*

*Barna szemed villanatja
Szívemet folyóújtogatja;
Csakhogy a szem hamis követ,
Csal mikor sír, csal ha nevet.*

*Piros ajkad szólalása
Paradicsom megnyílása;
Csakhogy a szó két élű szer,
Egyszer gyógyít, míg százszor ver.*

*Vajha orcád tükör volna,
Lelked abban képpé folyna,
S oly szép lennél, milyen igaz,
Vagy oly nem szép, milyen ravasz.*

*Akkor végre kimutatnád,
Olyan igen szép vagy-e hát?
Vagy szépséged, mint a hínár,
Veszedelmes mély fölött jár? (1833)*

Forrás: Vörösmarty Mihály összes költeményei. Osiris Kiadó, 2006. 244.

- Milyen összefüggést fedez fel a cím és a versszöveg között? 5 pont
- Milyen lírai leírást kapunk a kedvesről? Értelmezze a kedvest megjelenítő képeket, a leírás rendjét! 5 pont
- Mi a vers szervezőelve? 5 pont
- Milyen viszony fedezhető fel a vers szerelemfelfogása és zeneisége (rím, ritmus) között? 5 pont

A költemény értelmezésének módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

*Jókai mindig költőnek mondta magát, s valóban költő volt, prózája tele van érzelmekkel. Lehetséges, hogy kevesebb az igény erre az érzelemdús nyelvezetre? Lehetséges, hogy igaza van Vértes O. Andrásnak, amikor azt írja, hogy érzelmi világunk változása (beszűkülése) érzékelhető a nyelvi változásokban? (L. Vértes O. András: *Érzelmi világunk és a nyelv történeti változásának kölcsönhatása. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest, 1987.*)*

Lehetséges, hogy a mai embertől távol áll az az érzelmi gazdagság, amelyet Jókai önt szavakba műveiben? Reménykedjünk, talán csak múló divat a katarzist elutasító ironia és távolságtartás.

Nagy igazságot ír le Mikszáth a következő sorokban: „Mikor végre kész a mű gerince, akkor leül írónk, és a bűbájos tolla alatt születik meg a voltaképpeni regény, szaporodnak az alakok, és támadnak gyönyörűbbnél gyönyörűbb epizódok. Úgy viszi őt a saját fantáziája, ahogy aztán az ő írása minket, olvasókat ragad ellenállhatatlanul ungon-berken keresztül az ő eszményített világába, nem is gondolkozunk már, csak követjük elkábulva, megmámorosodva költészetének illatától, nyelvének zengésétől és humorának édességétől, még az is, aki nem mulatni akart, hanem bírálni, még a kritikus is elfelejti célját, lecsapja hibákat kijegyző ceruzáját, s rohan-rohan a tündéries pompába öltözött betűerdőkön át mosolyogva, könnyezve, ahogy a nagy költő akarja, s felkiált a végén, mint Erdélyi János: Jókait nem kell bírálni, Jókait élvezni kell” (Jókai Mór élete és kora II, 56). [...]

Valóban kivívta a világ csodálatát: fogadta őt s egy egész délelőttöt beszélgetett vele Bismarck herceg, a vaskancellár, szerette regényeit Viktória királynő és Zola, s lelkesen olvasták minden angolra lefordított művét amerikai tanítványaim. Nekünk büszkének kellene lennünk arra, hogy van egy világszerte ismert művésznünk, s kultuszát újra kellene éleszteni, ápolni, gondozni. Remélhetőleg erre jó alkalom lesz a magyar széppróza napja.

(Adamikné Jászó Anna: Február 18-a, Jókai születésnapja lett a magyar széppróza napja
www.anyanyelvapolo.hu)

- a. Keresse ki a szövegből Jókai Mór öt jellemzőjét! 5 pont
 - b. Mi a szerepük a zárójeleknek, idézeteknek a szövegben? 4 pont
 - c. Melyek a szöveg kommunikációs funkciói? Támassza alá három példával válaszát! 6 pont
 - d. Érveljen 10–15 mondatban a következő kijelentés igazságtartalma mellett/ellen:
A mai embernek különösen szüksége van az érzelmi gazdagságra! 10 pont
- Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben *A belső szabadság megteremtésének lehetőségei az epikában* címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű (pl. *Kármán József: Fanni hagyományai, Jókai Mór: Az arany ember vagy más olvasott mű*) alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a. a választott epikus mű műfaji sajátosságai 5 pont
- b. természet és ember viszonya 5 pont
- c. a belső szabadság megteremtésének lehetőségei 5 pont
- d. motívumok és jelentéseik a mű világában 5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.